

په استقبال کې ستاسو حقونه او مکلفیتونه

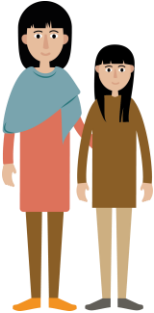
دا معلومات ستاسو لپاره دي که:

- ✓ تاسو د 18 کلونو څخه کم عمر لرئ
- ✓ تاسو د یو یا دواړو والدينو سره راغلي یاست
- ✓ تاسو او ستاسو کورنۍ په ایټالیا کې د پناه ځای لپاره (چې د نړیوال خونديتوب په نوم هم یادیږي) غوښتنه کړې ده.

- 3 تاسو او ستاسو کورنۍ په دې هېواد کې خوندي ياست
- 3 څوک درسره مرسته کولای شي؟
- 4 تاسو او ستاسو کورنۍ به څه ترلاسه کړئ؟
- 6 د روغتيا پاملرنې حق
- 7 کارکوونکو ته خبر ورکړئ
- 8 د غوره لېوالتياو ارزونه څه شی دی؟
- 8 د زده کړې حق ؟
- 9 د کار کولو حق
- 9 ستا د پناه غوښتنې سند
- 10 تاسو او ستاسو کورنۍ به چېرته پاتې کيږي؟
- 11 ته څه کولی شي که چېرې يو څوک درسره بد چلند وکړي؟
- 12 تاسو او ستاسو کورنۍ د استقبال کوم مکلفيتونه لرئ؟
- 13 که چېرې تاسو يا ستاسو کورنۍ ستاسو مکلفيتونه ادا ونکړئ نو څه به کيږي؟
- 14 د نړيوال خونديتوب لپاره د غوښتنليک ورکولو او د EU+ هېوادونو ته د سفر کولو قواعد
- 15 که چېرې تاسو او ستاسو کورنۍ له نورو هېوادونو څخه يو ته وتښتئ نو څه به کيږي؟
- 16 څوک تاسو او ستاسو کورنۍ سره مرسته کولی شي که چېرې تاسو د چارواکو لخوا پرېکړې سره موافق نه ياست؟
- 16 څه به کيږي که چېرې يوڅه ملاتړ بدلون ومومي؟
- د اړيکو جزئيات

❖ تاسو او ستاسو کورنۍ په دې هېواد کې خوندي یاست

تاسو او ستاسو کورنۍ چارواکو ته وویل چې تاسو بېرته خپل هېواد ته نه شئ تللی ځکه چې تاسو په خطر کې یاست او تاسو د پناه غوښتنه کړې ده. تاسو او ستاسو کورنۍ په ایټالیا کې پناه غوښتونکي یاست.

❖ څوک درسره مرسته کولای شي؟

په اروپا کې، هر څوک چې له 18 کلونو څخه کم عمری لري یو ماشوم ګڼل کیږي او د ځانګړي ملاتړ ترلاسه کولو حق لري.

په هېواد کې ستاسو د پاتې کېدو پرمهال، لاندې مسلکي اشخاص ستاسو سره مرسته کولی شي، د بیلګې په توګه:

- یو ټولنیز کارکوونکی به تاسو او ستاسو کورنۍ سره ستاسو ورځني اړتیاوو کې مرسته وکړي یا د نورو مسلکیانو سره اړیکه ونیسي څوک چې د یوې ځانګړې ستونزې کې مرسته کولی شي.
- یو ډاکټر (ډاکټره) یا نرس (نرسه) به ستاسو سره مرسته وکړي که چېرې تاسو ځان ناروغه احساس کوئ، تاسو ټپي/زخمي یاست یا تاسو کوم ډول طبي مرستې ته اړتیا لرئ.
- یو ارواپوه/سایکالوجست به ستا سره مرسته وکړي که چېرې ته د خفګان، غوسې، ویرې، اندېښنې احساس کوې یا ویده کېدل سخت مومي.
- یو قانوني سلاګر (سلاګره) به تاسو او ستاسو کورنۍ سره په دې پوهېدلو کې مرسته وکړي چې د پناه غوښتنې کړنلارې په جریان کې به څه کیږي او په هغه صورت کې چې تاسو باور لرئ چې ستاسو حقونو ته درناوی نه کیږي.
- یو ژباړونکی سو سره په هغه ژبه باندې خبرو اترو کې مرسته کولی شي چې تاسو پرې پوهېږئ. د دوی رول کټ مټ هغه څه ژباړل دي چې تاسو او نور یې وایئ.
- ښوونکي به درسره مرسته وکړي چې ژبه او د ښوونځي مسلک زده کړي

آیا تاسو څه ستونزې لرئ؟ ته تل د کارکوونکوو څخه د مرستې او ملاتړ غوښتنه کولی شي. مه وېرېږئ، ستونزې سره یوځای حل کېدای شي.

تاسو او ستاسو کورنۍ به څه ترلاسه کړئ؟

تاسو به بېلابېل ډوله ملاتړ او خدمتونه ترلاسه کړئ پداسې حال کې چې تاسو د چارواکو لخوا ستاسو پناه ځای غوښتنلیک د معاینه کولو په انتظار کې یاست. دې ته **استقبال وېل** کیږي.

د یو ماشوم په توګه او د یو پناه غوښتونکي په توګه تاسو حقونه لرئ، مګر مکلفیتونه هم لرئ چې تاسو یې درناوی کولو ته اړتیا لرئ. دا په دې بروشر/رساله کې بیان شوي دي.

که چېرې تاسو د دې بروشر/رسالې په برخو باندې نه پوهیږئ یا که تاسو څه پوښتنې لرئ، له د استقبالی مرکز کارکوونکو او خپلو والدينو څخه پوښتنه وکړئ.

په دې هېواد کې ستاسو د پاتې کېدو په جریان کې، کارکوونکي به ستاسو د حالت پورې اړوند اضافي معلومات وړاندې کړي. ته هر وخت پوښتنې کولی شې.

ستاسو د حالت پورې اړه لري، تاسو او ستاسو کورنۍ به لاندې توکي ترلاسه کړئ:

• خواړه

• د خوب کولو ځای

• د شخصي حفظ
الصحتې توکي

• جامې

• ستاسو کورنۍ کېدې شي د ورځني لګښتونو لپاره پیسې هم ترلاسه کړي.

د روغتيا پاملرنې حق

چارواکي به دا خبره ډاډمنه کړي چې تاسو هغه روغتيايي پاملرنه ترلاسه کوئ چې تاسو ورته اړتيا لرئ. تاسو خپلې کورنۍ او کارکوونکو ته د هرې يوې طبي ستونزې په اړه خبر ورکولی شئ کوم چې تاسو يې لرئ. دوی به تاسو د نرس (نرسې) يا ډاکټر (ډاکټرې) ليدلو کې مرسته وکړي که ته اړتيا لرئ.

که چېرې ډاکټر (ډاکټره) دا ضروري/اړين وگڼي، نو دوی به درمل درته وليکي او همدارنگه د متخصصينو سره ليدنې به ترتيب کړي.

کارکوونکي به تاسو او ستاسو کورنۍ ته ووايي که تاسو کېدای شي بايد د نرس يا ډاکټر سره طبي معاینې ته لاړ شئ.

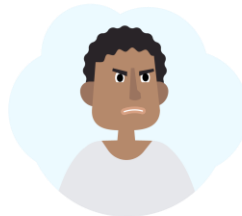
دوی کېدای شي ستاسو روغتيا وگوري او تاسو ته اړينې مرستې وړاندې کړي.

که چېرې تاسو طبي بېرني حالت يا ټپ/زخم لرئ چې بېرني درملنې ته اړتيا لري، نو خپل والدينو يا کارکوونکو ته ووايست. که چېرې تاسو د هغه ځای څخه بهر ياست چې تاسو پکې پاتې کېږئ، نو تاسو به وړيا توگه د بېرني شمېرې 112 ته زنګ وهلی شئ.

◀ کارکونکو ته خبر ورکړئ که چېرې:

- تاسو نا جوړه یاست، ټپي/زخمي یاست یا عاجل طبي مرستې یا درملو ته اړتیا لرئ
- ته نشه یي توکي کاروې یا الکول څښې
- ته په تیرو وختونو کې د تاوتریخوالی یا ناوړه کټه اخیستنې سره مخ شوی یې یا ته ورسره اوس مخ یې
- تاسو امیندواړه یاست یا تاسو کېدی شي امیندواړه یاست
- تاسو په خپله نشئ ګرځیدلی، یا تاسو په اوږدېدلو یا کتلو کې ستونزې لرئ
- ته ډېر اندېښمن، خفه یې، خوب نشې کولی یا منفي فکرونه لرې
- تاسو ناامنه احساس کوئ یا د یو چا څخه ویره لرئ، یا هم یو نا اشنا کس یا یو څوک چې تاسو یې پېژنئ
- ته د هغه کارونو کولو ته مجبور شوي یې یا مجبور کيږې چې ته یې نه غواړې
- تاسو د خپلې عقیدې، له چا سره د مینه، د څنګه جامې اغوستلو یا چلند له امله ناامنه احساس کوئ
- ستاسو د کورنۍ غړي ملاتړ ته اړتیا لري.

د غوره لېوالتياو ارزونه څه شی دی؟

دا یو فعالیت دی چېرې چې به تاسو نور تاسو به نور کارکوونکي وویږئ لکه طبی کارکوونکي، ټولنیز کارکوونکي، یا روانپوه څوک چې به له تاسو څخه پوښتنې وکړي چې:

- ستا په اړتیاو پوهه شي
- پرېکړه وکړي چې ته کوم ملاتړ ته اړتیا لرې.

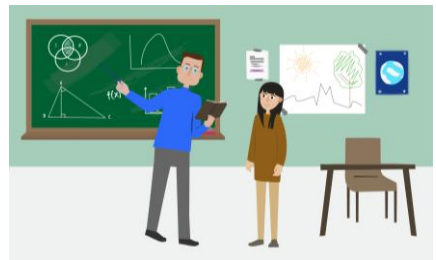
دا به د چارواکو سره په مهمو پرېکړو کولو کې مرسته وکړي، د مثال په توګه تاسو او ستاسو کورنۍ به چېرته پاتې شئ.

تاسو په نرس (نرسې)، ډاکټر (ډاکټرې) او کارکوونکو باور کولی شئ. تاسو له دوی سره هرڅه شریکولی شئ. هېڅ څه چې تاسو یې وایاست به ستاسو له توافق پرته ستاسو له والدينو څخه پرته له هېچا سره شریک نشي. یوازینی استثنا دا ده چې که ستاسو یا د یو بل چا ژوند په خطر کې وي.

که چېرې تاسو نه غواړئ چې ستاسو والدين خبر شي یا ښکېل شي، نو کارکوونکو ته وواياست. دوی به ستا غوښتنه وڅیړي او د هغه څه پر بنسټ به پرېکړه وکړي چې ستا لپاره غوره دي.

د زده کړې حق

د یو ماشوم په توګه تاسو د زده کړې او د زده کولو حق لرئ. که چېرې تاسو ښوونځي ته ځئ او دې وخت پرمهال تاسو 18 کلن شئ، نو تاسو خپل حاضری ته د ښوونځي تر ختمیدو پورې دوام ورکولی شئ.

کارکوونکي به تاسو او ستاسو کورنۍ سره په ځایي ښوونځي کې راجسټر کېدو کې مرسته وکړي. دوی به تا ته د ژبې د چمتووالي ټولګیو او نورو کورسونو په اړه خبر درکړي. ته کېدای شي د دې کورسونو څخه په ځینې کې ګډون ته اړتیا ولرې.

کارکوونکي به تاسو ته د زده کړې او تفریحي فعالیتونو په اړه ووايي ترڅو تاسو سره د زده کولو، پرمختګ او نوي ملګري په جوړولو کې مرسته وکړي.

د کار کولو حق

ستا د عمر او حالت پورې اړه لري، تا ته کېدی شي په ایټالیا کې د کار کولو اجازه درکړل شي، که ته داسې کول وغواړې. د استقبالی مرکز کارکوونکي به تاسو ته نور معلومات درکړي.

تاسو کولی شئ له ۹۰ ورځو وروسته له رسمی کېدو وروسته کار وکړئ، پرته له دې چې ستاسو غوښتنلیک ښکاره یې بنسټه وی

ټول هلکان او نجونې چې د ۱۶ کلونو څخه کم عمر لري د کار کولو اجازه نلري.

ستاسو د پناه غوښتونکي سند

تاسو به یو شخصي سند ترلاسه کړئ چې ستاسو نوم او عکس پکې وی . دا ثبوت دی چې ته په دې هېواد کې پناه غوښتونکي یې . ته باید دا هر وخت له ځان سره ولرې . دا سند مهم دی، پام کوه چې له لاسه یې ورنه کړې او نورو ته یې مه ورکوه.

تاسو او ستاسو کورنۍ به چیرته پاتې کیږي؟

هغه ځای به چې تاسو پکې پاتې کیږئ پداسې حال کې چې چارواکي ستاسو د پناه ځای غوښتنلیک ارزونه کوي، ستاسو حالت پورې اړه لري.

کارکوونکي به تاسو ته ووايي چې چیرته باید ژوند وکړئ، مثلاً په ځانګړې استوګنځۍ، ښار یا سیمه کې.
موقعیت ممکن د خالی خوځۍ یا ستاسو د کورنۍ اړتیاوو پورې اړه ولري.

که چېرې ستاسو کورنۍ غواړي چې د استوګنځای څخه بهر پاتې شي یا د لنډ وخت لپاره ښار یا سیمه پرېږدي، نو دوی د چارواکو څخه اجازت غوښتلو ته اړتیا لري.

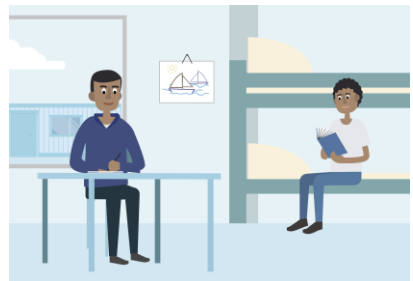
تاسو او ستاسو کورنۍ کېدای شي یوازې په هغه ځای کې ملاتړ او خدمتونه ترلاسه کړئ چې د چارواکو لخوا پریکړه شوې وي.

ډېر په ندرت سره کورنۍ ممکن په داسې مرکز کې واچول شي چېرې چې دوی په خپله خوښه نشي تللی او راتللی. که چېرې تاسو په دې حالت کې یاست، یو قانوني سلاګر (سلاګره) او کارکوونکي به تاسو سره مرسته وکړي.

مهمه نه ده چې تاسو ته چیرته ځای درکړل شوی، تاسو حق لرئ چې:

- د خپلې کورنۍ د غړو د لیټون لپاره مرسته ترلاسه کړئ، که چېرې تاسو ته معلومه نه وي چې دوی چیرته دي.

- له خپلې کورنۍ سره پاتې شئ

تاسو د خوندي اوسیدو حق لرئ. هېڅوک اجازه نلري چې:

تاسو ته گواښ وکړي

ستاسو سپکاوی
وکړي

تاسو ته زیان ورسوي

مهمه نه ده چې دوی څوک دي، یو نا اشنا کس یا یو څوک چې تاسو یې پېژنئ.
که تاسو د خپلو والدينو یا کارکوونکو سره څه ستونزې لرئ، تاسو خبرې کولای شئ.

◀ ته څه کولی شي که چېرې یو څوک درسره بد چلند وکړي؟

تاسو د هغه کس سره خبرې کولی شئ چې تاسو پرې باور لرئ، د کورنۍ د کارکوونکو غړی، د استقبالی مرکز غړی. په هر حالت کې، په ایټالیا کې د ماشومتوب او ځوانۍ لپاره د تضمین اداره شته چې ستاسو حقوق ساتي.

که چېرې څوک تا سره بد چلند کوي، ته دا چارواکو ته راپور کولی شې ترڅو د بیا پېښېدو څخه ډډه وشي. دې ته 'شکایت کول' ویل کیږي.

توجه!

که چېرې ته د هغه ځای څخه بهر یې چېرته چې ته پاتې کېږې او په خطر کې یې، ته د هر تلیفون څخه د ملي بیړني شمېرې 112 ته وړیا زنگ وهلی شې.

❖ تاسو او ستاسو کورنۍ د استقبال کوم مکلفیتونه لری؟

دا مهمه ده چې تاسو رښتیا ووايست او له چارواکو سره همکاري وکړئ، حتی که چېرې ځینې وختونه ستاسو د کیسې ویل ډارونکي او ستونزمن احساس کوږي.

کارکوونکي ستا سره مرسته کولی شي، که چېرې دوی ته ستا د حالت په اړه معلومه وي.

هر چېرې چې تاسو او ستاسو کورنۍ به پاتې کیږي، هلته به قوانین شتون ولري چې تعقیب شي. د مثال په توګه، تاسو باید نورو اوسیدونکو او کارکوونکو ته درناوی وکړئ او د آرامو ساعتونو پر مهال شور مه کوئ ((قواعد د مرکز په مقرراتو کې لیکل شوی چې ستاسو کورنۍ به د استقبالیې په مراسمو کې ترلاسه کړی))

کله چې قواعد تعقیب نشي کارکوونکي به قواعد او پایلې بیان کړي.

دا ډېره مهمه ده چې تاسو او ستاسو کورنۍ:

- ✓ چېرته چې تاسو پاتې کیږئ د هغه ځای قواعد تعقیب کړئ
- د خپل ژوند د ځای قواعد تعقیب کړه
- له هغه ځایه مه تېښته کوه چې چارواکو درته ویلي و پاتې شې
- د دې هېواد قوانینو ته درناوی وکړه، چې کارکوونکي به یې درته تشریح کړی.

◀ که چېرې تاسو يا ستاسو کورنۍ ستاسو مکلفیتونه ادا ونکړئ نو څه به کيږي؟

که چېرې داسې وشي، تاسو له د استقبالی مرکز کارکوونکو ته سره په ښکاره ډول خبرې کولی شئ او خپل وضعیت او خپل وچې بیان کړئ. چارواکي به حالت و ارزوي او ستاسو والدینو ته به خبر ورکړي که چېرې دوی د ځینې اقداماتو کولو پرېکړه وکړي.

د مثال په توګه، که چېرې ستاسو د کورنۍ یو غړی د استوګنې له هغه ځای، ښار یا سیمې څخه وتښتي چېرې چې چارواکو پرېکړه کړې وه چې کورنۍ باید پاتې شي، نو د کورنۍ هغه غړی کېدای شي لږ ملاتړ ترلاسه کړي.

که چېرې ستاسو د کورنۍ یو غړی له تاوتریخوالي ډک چلند کوي، نو د کورنۍ هغه غړی ممکن هغه ملاتړ له لاسه ورکړي چې دوی یې ترلاسه کوي. پولیس کېدی شي راوغوښتل شي.

تاسو او ستاسو کورنۍ اوس په ایټالیا کې وئ، کوم چې د EU+ هېواد دی. د EU+ هېوادونه دا دي:

د اروپايي اتحادیې 27 (European Union, EU) غړي هېوادونه عبارت دي له: اتریش، بلجیم، بلغاریه، کروئشیا، قبرس، چیک جمهوریت، ډنمارک، استونیا، فنلینډ، فرانسه، جرمني، یونان، هنگري، ایټالیه، لاتویا، لیتوانیا، لوکزامبورګ، مالتا، هالنډ، پولنډ، پورتګال، د ایرلینډ جمهوریت، رومانیه، سلواکیا، سلونیا، اسپانیه، سویډن او 4 نور هېوادونه: آیسلېنډ، لیچتېنستین، ناروې او سویټزرلنډ.

د پناه ځای لپاره غوښتنه کولو او EU+ هېوادونو ته د سفر کولو قواعد

د استقبالی مرکز کارکوونکي به تاسو او ستاسو کورنۍ ته دا مهم قواعد بیان کړي. تاسو به هر وخت کې له هغوی څخه پوښتنې کولی شئ.

تاسو او ستاسو کورنۍ باید په ایټالیا کې پاتې شئ او د EU+ نورو هېوادونو څخه یو ته ونه تېښئ.

که چېرې تاسو د دې هېوادونو څخه په یو کې د کورنۍ غړي لری، چارواکي به تاسو ته د کورنۍ په بیا یوځای کېدو باندې ستاسو د حقونو په اړه خبر درکړي. بس مه تېښته.

تاسو ممکن د دې هېواد څخه د تېښتې په اړه فکر وکړئ یا ځینې خلک به هڅه وکړي چې تاسو قانع کړي چې تېښته وکړئ. دا ستاسو لپاره خطرناک کېدی شي. تاسو او ستاسو کورنۍ د استقبالی مرکز کارکوونکي سره خبرې کولی شئ او دوی ته حالت بیان کړئ. کارکوونکي تاسو ته مشوره درکولی شي.

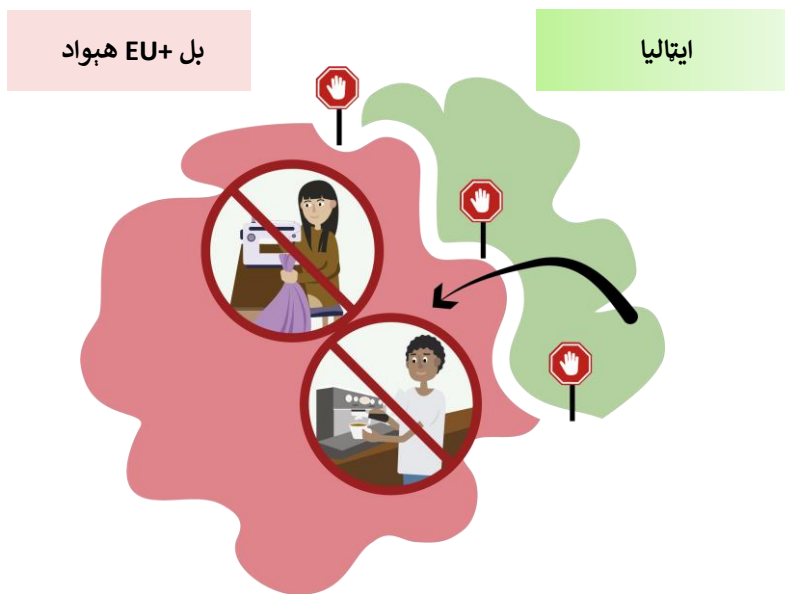
که تاسو وتېښئ، نو منفي پایلې به شتون ولري، کوم چې په دې بروشر/رساله کې تشریح شوي. د مثال په توګه، تاسو به په بل هېواد کې د استقبال لږ ملاتړ ترلاسه کړئ.

په یاد ولری، تاسو باید خپل د پناه غوښتنې غوښتنلیک په هغه EU+ هېواد کې راجسټر کړئ چېرته چې تاسو لومړی راغلی وئ، ترهغه چې چارواکو تاسو ته بل ډول خبر درکړي وي.

یوازې یو له دې هېوادونو څخه ستاسو د پناه غوښتنې غوښتنلیک د خپرلو ذمه وار دی. په ایټالیا کې چارواکي به تاسو ته ووايي چې کوم هېواد د دې ذمه وار دی.

تاسو به د دې کړنلارو په اړه په جلا بروشرونو/رسالو کې زده کړئ.

◀ که تاسو او ستاسو کورنۍ د EU+ هېوادونو څخه یو ته وتښتئ نو څه به کیري؟

په ایټالیا کې:

- ستاسو د پناه غوښتنې کړنلاره کېدی شي ودرول شي.

په بل EU+ هېواد کې:

- چارواکي کېدی شي پرېکړه وکړي چې تاسو بېرته هغه EU+ هېواد ته ولېږي چې تاسو ترې وتلي وئ.

له هغه شېبې چې چارواکي تاسو ته ستاسو د بېرته لېږلو پرېکړې په اړه خبر درکړي، تاسو به ځینې حقونو ته لاسرسی ونلری، د مثال په توګه:

- تاسو به د ملاتړ ځینې ډولونه ترلاسه نه کړئ او
- تاسو به د کار کولو اجازه ونلری.

◀ څوک تاسو او ستاسو کورنۍ سره مرسته کولی شي که چېرې تاسو د چارواکو لخوا پرېکړې سره موافق نه یاست؟

تاسو د قانوني سلاگر څخه د مرستې غوښتنه کولی شئ. قانوني سلاگر (سلاگره) یو کس دی څوک چې په دې هېواد کې په قوانینو باندې پوهېږي او ستاسو حالت مطالعه کولی شي او ستاسو سره مرسته کولی شي.

کارکوونکي به تاسو ته د هغو غیر دولتي سازمانونو په اړه هم خبر درکړي څوک چې کېدای شي تاسو ته معلومات او مرسته هم وړاندې کړي.

تاسو هر وخت United Nations Refugee Agency (د ملګرو ملتونو د کډوالو ادارې) (UNHCR) سره اړیکه نیولی شئ. UNHCR د هغو خلکو ساتنه کوي څوک چې د خپل هېواد پرېښودو ته مجبور شوي وو.

◀ څه به کيږي که چېرې یوڅه ملاتړ بدلون ومومي؟

که چېرې ولایت پرېکړه وکړي چې د کورنۍ غړي ته ځانګړې ډول ملاتړ محدود یا لغوه کړي، لکه څنګه چې په ۱۳ مه صفحه کې تشرېح شوی، نو هغه غړي به بیا هم د خپل شخصي حالت او اړتیاوو له مخې مرسته ترلاسه کړي. هغوی به لا هم د ډاکټر یا نرس لخوا ووبی، طبی مرسته او د خوړو او جامو ملاتړ ترلاسه کړي، او د چارواکو لخوا ټاکل شوی ځای کې د خوب ځای وی.

کله چې چارواکي پرېکړه وکړي چې تاسو او ستاسو کورنۍ ته چمتو شوي د استقبال ملاتړ لغوه کړي ځکه چې تاسو بل EU+ هېواد ته تېښت، د ملاتړ هغه ډول چې تاسو به یې لاهم ترلاسه کوئ به ستاسو حالت او اړتیاو پورې اړه ولري.

ته به بیا هم وکولی شې چې ښوونځي ته لاړ شې.

دا بروشر یوازې د معلوماتو موخو لپاره دی. دا پخپله حقونه یا مکلفیتونه نه رامنځته کوي. د اروپايي ټولنې د پناه غوښتنې ادارې (EUAA) د دې موادو اصلي برخه چمتو کړې ده، او د دې بروشر بیا تولید او بدلون یوازې د EU غړو هېوادونو لپاره د EUAA لخوا اجازه لري. EUAA د EU غړو هېوادونو یا کوم بل مسؤل دریم اړخ لخوا په دې بروشر کې د شامل شوي معلوماتو د دقت، محتوا، بشپړتیا، قانونیت یا باوري توب لپاره هېڅ ذمه واری یا مسؤلیت نه مني. نه EUAA او نه هم د EUAA په استازیتوب، هېڅ شخص په دې بروشر کې د موندل شوي معلوماتو کارولو ذمه واری نه لري.